

КАКО ЖИВЕЕ ПЕШТАНИ СО ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈАТА

ПАНОРАМА НА ПЕШТАНИ

■ Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

Селото Пештани се наоѓа на брегот на Охридското Езеро, на оваа локација постои со векови. Во 1537 година тоа е спомнато во турските дефтери. Тогаш прв пат бил направен

и попис на неговото население. Инаку, селото постои уште од античко време, кај Градиште се најдени наоѓалишта кои датираат од неолитот. За Пештани е значајно тоа што уште од XIX век е

Долго време селото Пештани постоело како месна заедница и како таква функционираше во рамките на Општина Охрид. Со новиот Закон за локална самоуправа од 2002 година месните заедници се укинати како правно лице. Како сега Општината Охрид ќе се грижи за Пештани и за неговиот развој, кога формално-правно е укината месната заедница, а во 1998 година нејзините простории биле префрлени во сопственост на Општината, кога биле и продадени, што значи дека пештанчани немаат каде да се сретнуваат и да дискутираат за животот на селото.

Во периодот кога Пештани не било дел од охридската Општина, имало и најзначителен динамичен развој.

ПЕШТАН СВОЈ ПРЕТС НА ОПШТИ

единственото село од тој регион, во кое имало население со мешан етнички состав, турски и македонски фамилии живееле заедно. По Втората светска војна од селото се иселиле и последните две турски фамилии. Меѓутоа, тоа време е посведочено со реликтите од нивната култура, џамијата, кулата и анот. Тие се урнати по независноста на Република Македонија и на нивно место се изградени трансформатор за електрична енергија, супермаркет и нов хотел. Инаку, Пештани како административен центар, како посебна општина постоело уште меѓу двете светски војни, но и во еден пери-

од во тогашна Социјалистичка Република Македонија. Од 1952 до 1957 година постоело како центар на галичичка Општина. Од 1955 година било составен дел на охридската Општина, а од 1965 година почнала интензивната урбанизација на селото и тоа е прво село кое имало урбанистички план во оваа држава. Инаку, развојот на селото е поврзан со развојот на индустријата во Охрид, со отворањето на хотелот "Десарет" во 1975 година, така што од 1980 година гравитира кон развојот на туризмот. Меѓутоа, од 1991 година селото е во константна криза. Во него живеат 1.326 жители и тоа всушност

ПЕШТАНИ - ЕДИНСТВЕНО СЕЛО СО ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

е константно население, односно статистички гледано бројот на населението со години назад е ист. На пример, толкав бил бројот на населението и во Пописот од 1951,

1961, 1971 година и наваму, за разлика од другите села кои гравитираат околу Пештани, значи, Љубаништа, Трпејца, Коњско, Елшани, кои по бројот на населението пропаѓаат.

УПРАВУВАЊЕ

Според истражувањето на ЕУРОПА Иницијатива (цел се социоекономските истражувања, давање релевантни извештаи за состојбите и препораки како нештата би требало да изгледаат), во селото Пештани има 395 домаќинства, гласачкото тело изнесува 1.160 гласа, од кои 349 се вработени, а 188 лица се невработени. Процентуално невработеноста во ова село е помала отколку што е генерално на територијата на Охрид. Ситуацијата е подобра во селото отколку што е просечната во Општина Охрид. Сепак, селото има премногу поврзаност со градот Охрид. "Охрид Турс", кој е со седиште во Охрид, го поседува хотелот "Десарет", кој е сместен

должник, загубар од сите општини во Македонија. Десет милиони евра изнесува нивниот долг поради колекторот и градежните работи кои се прават за тој да се заврши.

Кога станува збор за управувањето на Пештани, тоа долго време постоело како месна заедница и како таква функционираше во рамките на Општината Охрид. Со новиот Закон за локална самоуправа од 2002 година месните заедници се укинати како правно лице.

"Она што нас нè загрижува е како сега Општина Охрид ќе се грижи за Пештани и за неговиот развој кога формално-правно е укината месната заедница, односно во 1998 година нејзините простории биле префрлени во сопственост на Општина Охрид, кога биле продадени, што значи

ЧАНИ НЕМААТ ТАВНИК ВО СОВЕТОТ НА ОХРИД

НЕАСФАЛИРАНИ УЛИЦИ

во Пештани. "Охридска трговија" има свој маркет во селото, како дел од нејзиниот синџир продавници. "Охридска пастрмка" го држи рибниот ресторан, кој сега не работи, меѓутоа е во центарот на селото. "Ремис", градежна фирма, сега под концесија го има кампот Градиште. Кога станува збор за животната средина, колекторот кој требало да биде изграден од 1985 година, сè уште не е завршен и селото Пештани се смета како најголем загадувач на Охридското Езеро, заедно со градот Поградец, Албанија. Инаку, завршувањето на колекторот од потегот "Метропол" до Пештани претставува основа за банкрот на Општината Охрид. Таа е најголем

дека тие немаат каде да се сретнуваат и да дискутираат. Кога Пештани не било дел од охридската Општина, имало најзначајен динамичен развој. Функционирало како второстепен систем на локална самоуправа. Тогаш била отворена амбуланта и селото се грижело за своите потреби. Во периодот меѓу 1963 и 1990 година, кога месните заедници учествувале како тело, орган, совет на месни заедници во општината, се граделе хотели, се одлучувало за тоа да се гради ново училиште, селото се урбанизираше. Меѓутоа, по укинувањето на месната заедница, Општината ги продала просториите на месната заедница. Тоа се случило по 1996 година и сега нема ни-

каков слух за проблемите на пештанчани. Но, за едно село да преживее, тоа треба да стане град. Според урбанистичкиот план, Пештани не личи на село. Ако се направи споредба со Трпејца и со Љубаништа, тие речиси се полумртви села и во смисла на бројот на жителите и во смисла на сервисите кои ги имаат. Последните училишта им се затвораат и децата се трансферираат да учат во Пештани. Околните села природно гравитираат кон него. Пештани има амбуланта, полиција, училиште, станува административен центар на сите околни села, но сепак неговиот развој е поврзан со прераснувањето во мал град. Сега локалните власти не се грижат за руралните средини", велат од Иницијатива ЕУРОПА.

ПРЕЖИВУВАЊЕ

Пештани е единствено село кое има детален урбани-

НЕФУНКЦИОНАЛНИОТ КОЛЕКТОР

стички план и во минатото најмногу се вложувало во него. Трпејца и Љубаништа имаат само урбана документација, односно забележано е она што постои. Значи, целиот развој во претходниот систем се базирал на некаков план, петгодишен, тригодишен ур-

банистички план и затоа Пештани добива најмногу внимание на ова крајбрежје. Меѓутоа, сега пештанчани едноставно немаат можност за никакво влијание во Општина Охрид, бидејќи во селото има околу 1.000 гласачи (а во севкупното гласачко тело на Ох-

рид има околу 50.000 гласачи), значи сите селани и да гласаат за еден човек, за една партија, тие сепак не можат да обезбедат свој претставник во Советот на градот.

Во летниот период Пештани живее од туризмот, а дел од населението е вработено во јавната администрација. Според проценките, едно семејство, кое има поголема кука, на два ката, може да има од 2.000 до 7.000 евра заработувачка, ако сите легла со кои располага се издадени во деновите кога е сезона, а туристичкиот "шпиц" трае 20 дена. Она што загрижува е нелегалното константно рибарење, во целиот претходен период. Тука е најдлабокото место во целото Охридско Езеро и во зимскиот период во овој дел доаѓа пастрмката за да презими. Тогаш е полесно да се лови, но лесно ја ловат и во месеците кога се мрести. Всушност, тоа е дел од нивното преживување.

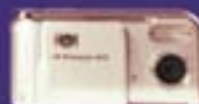
hpstore

ProMedia

...printeri, skeneri, multifunkcionalni uredi,
telefaks aparati, kopiri, ploteri, digitalni kameri...

PRODAŽBA I SERVIS

business partner

tel. 02/ 3215980

